

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
SZTAB GENERALNY WOJSKA POLSKIEGO

AKCEPTUJĘ

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Mariusz BŁASZCZAK

dn..... 2020-03-06

*Program szkolenia modułu podoficerskiego do
realizacji edukacji wojskowej studentów w ramach
Legii Akademickiej. Część teoretyczna.*

OPRACOWAŁ

SZEF
SZTABU GENERALNEGO WOJSKA POLSKIEGO

generał Rajmund T. ANDRZEJCZAK

WARSZAWA, 2020 r.

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP	3
2.	ORGANIZACJA SZKOLENIA	3
3.	CEL KSZTAŁCENIA	3
4.	EFEKTY KSZTAŁCENIA	4
5.	ZAKRES SZKOLENIA	5
6.1.	REGULAMINY	5
6.2.	KSZTAŁCENIE OBYWATELSKIE	6
6.3.	PROFILAKTYKA I DYSCYPLINA WOJSKOWA	7
6.4.	METODYKA SZKOLENIA WOJSKOWEGO	8
6.5.	SZKOLENIE BOJOWE	9
6.5.1.	SZKOLENIE INŻYNIERYJNO – SAPERSKIE	9
6.5.2.	OBRONA PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA	10
6.5.3.	POWSZECHNA OBRONA PRZECIWLOTNICZA	10
6.5.4.	TAKTYKA	11
6.5.5.	ROZPOZNANIE I WALKA ELEKTRONICZNA	12
6.5.6.	ŁĄCZNOŚĆ	13
6.5.7.	SZKOLENIE STRZELECKIE	13
6.5.8.	TERENOZNAWSTWO	14
6.5.9.	SZKOLENIE MEDYCZNE	15
6.6.	PRZYWÓDZTWO WOJSKOWE	15
6.7.	OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH	17
6.8.	PRZEPISY WOJSKOWE	18
7.	ZAKRES PROGRAMOWY REALIZOWANY PRZY POMOCY E-LEARNINGU	18
8.	WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE	24
9.	WYKAZ LITERATURY WSPOWAGAJĄCEJ REALIZACJĘ PROCESU KSZTAŁCENIA	24

1. WSTĘP

Zgodnie z Ustawą z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (art. 100 ust. 1 i 1a) określono, iż obowiązek służby wojskowej żołnierzy rezerwy w czasie pokoju polega na odbywaniu ćwiczeń wojskowych oraz pełnieniu okresowej służby wojskowej.

W pierwszym etapie prowadzone będzie szkolenie wojskowe w ramach procesu dydaktycznego realizowanego w uczelniach. Kolejny etap edukacji wojskowej studentów obejmować będzie szkolenie praktyczne w jednostkach szkolnictwa wojskowego i jednostkach wojskowych.

Niniejszy program przeznaczony jest do realizacji szkolenia wojskowego w uczelniach w ramach Legii Akademickiej. Stanowi wykładnię przedmiotową, metodyczną i organizacyjną tego procesu.

2. ORGANIZACJA SZKOLENIA

1. Organizatorem procesu dydaktycznego, obejmującego przedmioty z zakresu obronności i wiedzy wojskowej w części teoretycznej jest Rektor uczelni, w której realizowany jest proces szkolenia wojskowego.
2. Ramowe treści kształcenia są wspólne dla wszystkich studentów, którzy realizują szkolenie w ramach Legii Akademickiej, zgodnie z opracowanym programem szkolenia dla poszczególnych modułów.
3. W procesie szkolenia współuczestniczą patronackie jednostki wojskowe.
4. Organizatorem procesu szkolenia w części praktycznej jest komendant/dowódca jednostki szkolnictwa wojskowego/jednostki wojskowej wytypowanej do realizacji tego zadania.
5. Celem realizacji szkolenia będzie wyposażenie żołnierza (studenta) w minimalny zakres wiedzy teoretycznej niezbędnej do przygotowania do praktycznego dowodzenia drużyną, w tym:
 - w podstawowych rodzajach działań bojowych (obrona, natarcie),
 - organizacji zabezpieczenia bojowego,
 - bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką oraz amunicją (w tym granatami ręcznymi i niektórymi minami),
 - kształtowania cech przywódczych,
 - prowadzenia szkolenia w roli instruktora,
 - realizacji podstawowych zadań w garnizonie.

3. CEL KSZTAŁCENIA

Zasadniczym celem kształcenia w module podoficerskim w części teoretycznej jest wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności

przygotowujące do realizacji szkolenia w części praktycznej, prowadzonego w jednostkach szkolnictwa wojskowego lub jednostkach wojskowych.

4. EFEKTY KSZTAŁCENIA

W wyniku realizacji treści szkolenia teoretycznego studenci powinni osiągnąć niżej określone efekty kształcenia odpowiednio:

Symbol	Opis efektów kształcenia i szkolenia
Kategoria efektów: WIEDZA	
W_SW_1	Student po ukończeniu szkolenia teoretycznego w module podoficerskim zna: – podstawowe uwarunkowania służby wojskowej w korpusie podoficerów młodszych, – prawa i obowiązki wynikające z postępowania służbowego, – podstawowe pojęcia w obszarze bezpieczeństwa, miejsce i rolę SZ RP w systemie bezpieczeństwa narodowego, – warunki udzielania kar i wyróżnień żołnierzom. – cele i istotę działalności szkoleniowo-metodycznej w zależności od szczebla dowodzenia, – zasady bezpieczeństwa podczas strzelań z broni strzeleckiej, – budowę, przeznaczenie i właściwości bojowe broni strzeleckiej, amunicji i granatów ręcznych, – przeznaczenie, ogólną budowę i charakterystykę materiałów wybuchowych oraz środków zapalających, a także warunki bezpieczeństwa podczas prac minerskich, – zewnętrzne oznaki wykonania ataku bronią masowego rażenia i sposób ogłaszania alarmu o zagrożeniu skażeń, – zasady organizacji powszechnej obrony przeciwlotniczej w różnych sytuacjach taktycznych, – podstawowe zasady działań bojowych, – przebieg procesu dowodzenia na szczeblu drużyny oraz poszczególne fazy tego procesu, – znaki przynależności państwowej i sylwetki żołnierzy oraz podstawowe wyposażenie wybranych armii innych państw, – znaki ochronne i oznaczenia występujące w Międzynarodowym Prawie Humanitarnym Konfliktów Zbrojnych oraz uregulowania prawne dotyczące ochrony dóbr kultury, – specyfikę udziału w misjach stabilizacyjnych i pokojowych oraz wykonywania zadań bojowych czasu wojny, – zasady organizacji łączności w pododdziale, – obowiązki osób funkcyjnych podczas strzelania, – założenia taktyczne systemu Tactical Combat Casualty Care.
Kategoria efektów: UMIEJĘTNOŚCI	

U_SW_1	W wyniku odbytego szkolenia teoretycznego w module podoficerskim student posiada: – umiejętności w zakresie działalności szkoleniowo – metodycznej na szczeblu drużyny, – umiejętność prowadzenia łączności zgodnie z przepisami, – umiejętność postępowania z bronią oraz zna czynności w czasie strzelania.
Kategoria efektów: KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_SW_1	Rozumie idee uczenia się przez całe życie oraz wykazuje gotowość do pogłębiania wiedzy. Posiada właściwą postawę etyczną, moralną oraz posiada świadomość konieczności obrony państwa, przestrzegania i poszanowania prawa. Pracuje nad wykształceniem cech przywódczych.

5. ZAKRES SZKOLENIA

Moduł podoficerski

Wyszczególnienie	Liczba godzin		
	Uczelnia	PJW	ŻW
Szkolenie programowe	13	3	1
Egzamin	2		
OGÓŁEM	15	3	1

W module podoficerskim część zajęć jest realizowana w formie e-learningu. Tą część szkolenia studenci realizują we własnym zakresie po założeniu konta i otrzymaniu dostępu do platformy „Legia Akademicka”.

Zajęcia realizowane e-learningowo są wspólne dla modułu podstawowego oraz modułu podoficerskiego.

6. PRZEDMIOTOWA TEMATYKA SZKOLENIA – MODUŁ PODOFICERSKI

6.1. REGULAMINY

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin		Uwagi
			razem	z tego na zajęcia	
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW
1	2	3	4	5	6
1		Służba wewnętrzna jednostki wojskowej.		e-learning	
2		Regulaminy wojskowe.		blok tematyczny nr 1	
RAZEM					Z

Temat 1. Służba wewnętrzna jednostki wojskowej.
Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- wymienić służby dyżurne w jednostce wojskowej oraz ich przeznaczenie,
- omówić tok służby w pododdziale.

ZAGADNIENIA:

Zadania i zasady organizacji służby wewnętrznej. Pełnienie służby wewnętrznej. Skład i zadania służb dyżurnych.

Temat 2. Regulaminy wojskowe
Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz:

- zna zasady składania meldunku przełożonemu
- zna zasady postępowania dowódcy drużyny/przełożonego przy przedstawianiu podwładnych do raportu służbowego,
- zna zasady zachowania się w różnych sytuacjach, wynikające z roli dowódcy drużyny,
- zna elementy musztry zespołowej na szczeblu drużyny.

ZAGADNIENIA:

Składanie meldunku i służbowe przedstawianie się. Postępowanie dowódcy drużyny przy przedstawianiu podwładnego do raportu służbowego. Zachowanie się żołnierza w różnych sytuacjach. Zakres musztry zespołowej drużyny.

6.2. KSZTAŁCENIE OBYWATELSKIE

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Miejsce i rola Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego. operacje stabilizacyjne wojska polskiego poza granicami państwa oraz wojskowa współpraca regionalna.		e-learning blok tematyczny nr 2		
2		Konstytucyjne i ustawowe uwarunkowania pełnienia służby wojskowej. Prawa i obowiązki obywatelskie.				
RAZEM						Z

Temat 1. Miejsce i rola Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego. Operacje stabilizacyjne wojska polskiego poza granicami państwa oraz wojskowa współpraca regionalna.

Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- wyjaśnić znaczenie terminu bezpieczeństwo międzynarodowe,
- wskazać przykłady współpracy SZRP z innymi armiami,
- wskazać przykłady udziału SZRP w misjach i operacjach poza granicami kraju,
- wymienić zasady i cele współpracy regionalnej WP.

ZAGADNIENIA:

Pojęcie bezpieczeństwa narodowego. Organy odpowiedzialne za bezpieczeństwo międzynarodowe. Udział Sił Zbrojnych RP w operacjach i misjach stabilizacyjnych poza granicami – historia i współczesność. Współpraca Wojska Polskiego z innymi armiami. Zasady współpracy regionalnej Wojska Polskiego.

Temat 2. Konstytucyjne i ustawowe uwarunkowania pełnienia służby wojskowej. Prawa i obowiązki obywatelskie.

Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- określić uwarunkowania pełnienia służby wojskowej,
- podać prawa i obowiązki żołnierza – obywatela.

ZAGADNIENIA:

Uwarunkowania pełnienia służby wojskowej. Prawa i obowiązki obywatelskie.

6.3. PROFILAKTYKA I DYSCYPLINA WOJSKOWA

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Rodzaje, zasady oraz tryb udzielania kar i wyróżnień żołnierzom.	1	Przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej		
RAZEM			1			Z

Temat 1. Rodzaje, zasady oraz tryb udzielania kar i wyróżnień żołnierzom.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- omówić zasady udzielania kar i wyróżnień żołnierzom,
- wymienić przełożonych dyscyplinarnych uprawnionych do ich stosowania,
- wymienić rodzaje wyróżnień, nadawanych tytułów honorowych oraz odznak honorowych,
- omówić zasady ewidencjonowania kar i wyróżnień.

ZAGADNIENIA:

Rodzaje kar i wyróżnień oraz nadawanych tytułów honorowych i odznak honorowych. Przełożeni dyscyplinarni uprawnieni do udzielania wyróżnień żołnierzom. Warunki i tryb wymierzania kar i udzielania wyróżnień żołnierzom. Ewidencjonowanie kar i wyróżnień.

6.4. METODYKA SZKOLENIA WOJSKOWEGO

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Działalność szkoleniowo – metodyczna.		e-learning blok tematyczny nr 3		
2		Metody działalności szkoleniowo- metodycznej i formy szkolenia wojsk.	1	1		
RAZEM			1	1		Z

Temat 1. Działalność szkoleniowo – metodyczna. Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz powinien:

- zdefiniować działalność szkoleniowo-metodyczną,
- wymienić podstawowe zasady szkolenia (kształcenia),
- wymienić formy działalności szkoleniowo – metodycznej do szczebla plutonu,
- potrafić wyjaśnić różnicę między zajęciami instruktorsko-metodycznymi i instruktażowo-metodycznymi,
- znać zakres odpowiedzialności szkoleniowo-metodycznej dowódcy drużyny..

ZAGADNIENIA:

Cele, istota i treść działalności szkoleniowo - metodycznej. Zasady szkolenia (kształcenia). Ogólna charakterystyka form działalności szkoleniowo – metodycznej prowadzonej na szczeblu plutonu. Zajęcia instruktorsko-metodyczne i instruktażowo-metodyczne w procesie przygotowania zajęć programowych. Rola instruktora (dowódcy drużyny) w realizacji kursu

szkoleniowo-metodycznego. Zakres odpowiedzialności szkoleniowo-metodycznej dowódcy drużyny. Dokumentacja dowódcy drużyny (instruktora) do prowadzenia szkolenia w punkcie nauczania.

Temat 2. Metody działalności szkoleniowo-metodycznej i formy szkolenia wojsk.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz powinien:

- dokonać podziału metod działalności szkoleniowo-metodycznej;
- znać różnice pomiędzy podstawowym i problemowym modelem instruowania,
- scharakteryzować główne formy szkolenia wojsk i formy organizacyjne zajęć.

ZAGADNIENIA:

Zasadnicze metody działalności szkoleniowo-metodycznej. Podstawowy i problemowy model instruowania. Zajęcia taktyczne, zajęcia praktyczne, musztra bojowa i trening jako formy szkolenia wojsk. Formy organizacyjne zajęć.

6.5. SZKOLENIE BOJOWE

6.5.1. SZKOLENIE INŻYNIERYJNO – SAPERSKIE

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Charakterystyka materiałów wybuchowych i środków zapalających. Przepisy bezpieczeństwa podczas prac minerskich.		e-learning blok tematyczny nr 4		
RAZEM						Z

Temat 1. Charakterystyka materiałów wybuchowych i środków zapalających. przepisy bezpieczeństwa podczas prac minerskich.

Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- omówić przeznaczenie, ogólną budowę i charakterystykę środków zapalających oraz przeznaczenie sprzętu stosowanego podczas prac minerskich,
- scharakteryzować podstawowe materiałów wybuchowych stosowane w pracach minerskich,

- omówić warunki bezpieczeństwa obowiązujące podczas prac minerskich.

ZAGADNIENIA:

Wiadomości ogólne o materiałach wybuchowych. Klasyfikacja i właściwości materiałów wybuchowych. Środki zapalające stosowane w wojskowych pracach minerskich. Przepisy bezpieczeństwa podczas prac minerskich

6.5.2. OBRONA PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
tematu	zajęć		razem	z tego na zajęcia		
				Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Obrona przed bronią masowego rażenia w pododdziale.		e-learning blok tematyczny nr 5		
RAZEM						Z

Temat 1. Obrona przed bronią masowego rażenia w pododdziale.
Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- scharakteryzować przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia,
- omówić realizację przedsięwzięć OPBMR w drużynie przed, w czasie i po wystąpieniu uderzeń BMR.

ZAGADNIENIA:

Cel i zasady obrony przed bronią masowego rażenia. Przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia. Realizacja przedsięwzięć OPBMR przed, w czasie i po wystąpieniu uderzeń BMR.

6.5.3. POWSZECHNA OBRONA PRZECIWLOTNICZA

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			teoretyczne	praktyczne	
1	2	3	4	5	6	7
1		Podstawowe zadania dowódcy drużyny w zakresie POPL.	1	1		
RAZEM			1	1		Z

Temat 1. Podstawowe zadania dowódcy drużyny w zakresie POPL.
Zajęcia teoretyczne– 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz:

- Potrafi wymienić zasady ogólne i zadania dowódcy drużyny w zakresie powszechnej obrony przeciwlotniczej,
- potrafi omówić realizację przedsięwzięć powszechnej obrony przeciwlotniczej na szczeblu drużyny,

- zna zadania obserwatorów i sposoby wskazywanie celów powietrznych.

ZAGADNIENIA:

Definicja POPL. Zadania dowódcy drużyny w zakresie POPL. Zadania obserwatorów. Wskazywanie celów powietrznych według stron świata, dozorów, kierunku działania, zegarka.

6.5.4. TAKTYKA

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Elementy zabezpieczenia bojowego podczas prowadzenia działań taktycznych.	2	2		
2		Obowiązki osób funkcyjnych drużyny zmechanizowanej podczas przygotowania i prowadzenia walki.	1	1		
3		Drużyna zmechanizowana w obronie i natarciu.	2		2	
RAZEM			5	3	2	Z

Temat 1. Elementy zabezpieczenia bojowego podczas prowadzenia działań taktycznych

Zajęcia teoretyczne – 2 godz.

CELE SZKOLENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi omówić:

- cel i zasady zabezpieczenia bojowego,
- zakres i zasady organizacji przez drużynę maskowania, ubezpieczenia, POPL, OPBMR i zabezpieczenia inżynieryjnego w działaniach taktycznych.

ZAGADNIENIA:

Cel i istota zabezpieczenia bojowego. Charakterystyka, zakres i organizacja maskowania, ubezpieczenia, POPL, OPBMR i zabezpieczenia inżynieryjnego na szczeblu drużyny w działaniach taktycznych.

Temat 2. Obowiązki osób funkcyjnych drużyny zmechanizowanej podczas przygotowania i prowadzenia walki

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE SZKOLENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz:

- doskonali znajomość struktury i zasadniczego uzbrojenia drużyny,
- potrafi omówić obowiązki żołnierzy drużyny podczas przygotowania i prowadzenia podstawowych działań bojowych.

ZAGADNIENIA:

Obowiązki żołnierzy zmechanizowanej/zmotoryzowanej w ramach przygotowania i prowadzenia obrony i natarcia.

Temat 3. Drużyna zmechanizowana w obronie i natarciu

Zajęcia teoretyczne – 2 godz.

CEL SZKOLENIA

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi omówić:

- rodzaje obrony oraz formy natarcia,
- miejsce i zadania drużyny w składzie plutonu zmechanizowanego/zmotoryzowanego w obronie,
- miejsce i zadania drużyny w składzie plutonu zmechanizowanego/zmotoryzowanego w natarciu.

ZAGADNIENIA:

Rodzaje obrony. Organizowanie działań obronnych. Zadania drużyny zmechanizowanej w obronie. Rodzaje oraz formy natarcia. Organizacja natarcia. Zadania drużyny zmechanizowanej w natarciu.

6.5.5. ROZPOZNANIE I WALKA ELEKTRONICZNA

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Identyfikacja żołnierzy i sprzętu armii innych państw.	1	1		
RAZEM			1	1		Z

Temat 1. Identyfikacja żołnierzy i sprzętu armii innych państw.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- określić znaki przynależności państwowej wybranych armii innych państw,
- omówić podstawowe uzbrojenie i sprzęt bojowy wybranych armii innych państw,
- przedstawić strukturę pododdziałów do szczebla kompanii.

ZAGADNIENIA:

Znaki przynależności państwowej. Umundurowanie polowe żołnierzy wojsk lądowych wybranych armii innych państw. Wyposażenie żołnierzy wojsk pancernych i zmechanizowanych (zmotoryzowanych) wybranych armii innych państw. Struktura pododdziałów wybranych armii innych państw do szczebla kompanii.

6.5.6. ŁĄCZNOŚĆ

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
tematu	zajęć		razem	z tego na zajęcia		
				Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Zasady organizacji łączności w pododdziale.		e-learning blok tematyczny nr 6		
RAZEM						Z

Temat 1. Zasady organizacji łączności w pododdziale.

Zajęcia teoretyczne – 1 w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- wymienić środki łączności wykorzystane w pododdziale,
- dokonać podziału łączności pod względem funkcjonalnym,
- scharakteryzować pojęcia: kierunek radiowy, sieć radiowa.

ZAGADNIENIA:

Podział środków łączności i podział łączności pod względem funkcjonalnym.

Pojęcie kierunek i sieć radiowa.

6.5.7. SZKOLENIE STRZELECKIE

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
tematu	zajęć		razem	z tego na zajęcia		
				Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Budowa i użytkowanie broni strzeleckiej.		e-learning blok tematyczny nr 7		
	1	Teoria i zasady strzelania z broni strzeleckiej.				
	2	Porządek podczas strzelań.	1	1		
RAZEM			1	1		Z

Temat 1. Budowa i użytkowanie broni strzeleckiej.

Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz:

- doskonali znajomość zasad bezpieczeństwa obowiązujące podczas obchodzenia się z bronią i amunicją,
- potrafi wyjaśnić podstawowe pojęcia z teorii strzału,
- potrafi omówić czynniki wpływające na celność strzelania oraz wyjaśnić wpływ błędów celowania na celność prowadzonego ognia,
- potrafi omówić zasady strzelania z broni strzeleckiej,
- potrafi omówić porządek podczas strzelań oraz wymienić dokumenty normatywne w tym zakresie,
- zna obowiązki osób funkcyjnych podczas strzelań,
- potrafi omówić sposób oceniania wyników szkolenia strzeleckiego.

Zajęcia 1. Teoria i zasady strzelania z broni strzeleckiej

ZAGADNIENIA:

Podstawowe pojęcia teorii strzału. Zasady strzelania z broni strzeleckiej, wzory polowe. Celowanie oraz podstawy celnego strzelania. Wybór celownika i punktu celowania. Czynniki wpływające na celność strzelania. Wpływ błędów celowania na celność strzelania. Charakterystyka celów oraz prowadzenie ognia z karabinka. Poprawianie ognia w kierunku i donośności.

Zajęcia 2. Porządek podczas strzelań

ZAGADNIENIA:

Porządek podczas strzelań z broni strzeleckiej. Ocena wyszkolenia. Zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas strzelań. Obowiązki osób funkcyjnych.

6.5.8. TERENOZNAWSTWO

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Określanie i wyznaczanie azymutów oraz sposoby określania odległości.	1	1		
RAZEM			1	1		Z

Temat 1. Określanie i wyznaczanie azymutów oraz sposoby określania odległości.

Zajęcia teoretyczne - 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- przedstawić definicję oraz objaśnić istotę stopnia geograficznego i tysięcznej oraz sposoby jej wykorzystania przy pomocy środków podręcznych,
- posługiwać się busolą AK i GPS,
- przedstawić definicję azymutu.

ZAGADNIENIA:

Budowa i zasady posługiwania się busolą AK. Zasady posługiwania się GPS. Tysięczna jako miara kątowa. Pomiar kątów za pomocą środków podręcznych. Wzór polowy DKW-1000 i jego zastosowanie.

6.5.9. SZKOLENIE MEDYCZNE

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Taktyczna opieka nad poszkodowanym w warunkach bojowych oraz wyposażenie IPMed.	2	1	1	
RAZEM			2	1	1	Z

Temat 1. Taktyczna opieka nad poszkodowanym w warunkach bojowych oraz wyposażenie IPMed.

Zajęcia teoretyczne – 2 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz doskonali znajomość:

- założeń taktycznych systemu TCCC,
- zasad medycznych TCCC,
- zakresu pomocy medycznej w poszczególnych fazach udzielania pomocy,
- elementów wyposażenia Indywidualnego Pakietu Medycznego (IPMed) oraz IZAS-05.

ZAGADNIENIA:

Założenia taktyczne systemu TCCC. Fazy udzielania pomocy poszkodowanym na polu walki. Indywidualny Pakiet Medyczny (IPMed) oraz IZAS-05.

6.6. PRZYWÓDZTWO WOJSKOWE

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Wprowadzenie do przywództwa.	1	1		
2		Funkcjonowanie małych grup społecznych. Budowanie zespołu.	1	1		
3		Asertywność w dowodzeniu. Sztuka podejmowania decyzji.	1	1		
4		Czynniki warunkujące skuteczność wykonywania zadań.	1	1		
RAZEM			4	4		Z

Temat 1. Wprowadzenie do przywództwa.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- znać różnicę między przywództwem a dowodzeniem;
- omówić istotę przywództwa;
- omówić rolę autorytetu w budowaniu przywództwa;

ZAGADNIENIA:

Przywództwo a dowodzenie. Miejsce przywództwa w dowodzeniu. Autorytet i wiarygodność w budowaniu przywództwa.

Temat 2. Funkcjonowanie małych grup społecznych. Budowanie zespołu.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- wskazać mechanizmy psychologiczne wpływające na funkcjonowanie grupy,
- omówić naturalne procesy zachodzące wewnątrz grupy,
- omówić rolę dowódcy w kształtowaniu zespołu podczas etapów jego powstawania.

ZAGADNIENIA:

Grupa i elementy wpływające na jej dynamikę, pojęcia definicyjne. Specyfika pododdziału jako grupy społecznej. Budowanie zespołu, etapy rozwoju.

Temat 3. Asertywność w dowodzeniu. Sztuka podejmowania decyzji.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- omówić zasady zachowań asertywnych oraz zasad ich stosowania,
- wyjaśnić pojęcie zachowań asertywnych,
- wykorzystać asertywną postawę podczas podejmowania niepopularnych dla podwładnych decyzji służbowych.

ZAGADNIENIA:

Definicja asertywności. Zachowania i umiejętności asertywne. Asertywność w podejmowaniu niepopularnych decyzji.

Temat 4. Czynniki warunkujące skuteczność wykonywania zadań.

Zajęcia teoretyczne – 1 godz.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- omówić czynniki warunkujące wykonywanie działań,
- określić wpływ przywództwa na wykonywanie zadań,
- zastosować w praktycznym działaniu sposoby podnoszące skuteczność wykonywanych zadań,

- wyjaśnić zasady kontroli wykonywanych zadań,
- omówić zasady monitoringu stosowanego podczas wykonywania поставionych zadań,
- zastosować sposoby motywowania podwładnych.

ZAGADNIENIA:

Charakterystyka czynników warunkujących wykonywanie zadań. Sztuka motywowania podwładnych. Monitorowanie i kontrola zadań. Wpływ przywództwa na skuteczność wykonywania zadań.

6.7. OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
tematu	zajęć		razem	z tego na zajęcia		
				Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Ochrona informacji niejawnych w świetle obowiązujących przepisów.		e-learning blok tematyczny nr 8		
RAZEM						Z

Temat 1. Ochrona informacji niejawných w świetle obowiązujących przepisów.

Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi:

- wymienić podstawowe akty prawne z zakresu ochrony informacji niejawných,
- omówić podstawowe definicje dotyczące ochrony informacji niejawných,
- znać swoje prawa i obowiązki w zakresie ochrony informacji niejawných.

ZAGADNIENIA:

Zasady dostępu do informacji niejawných. Klasyfikowanie dokumentów i materiałów niejawných. Sprawowanie nadzoru i kontroli nad ochroną informacji niejawných. Uregulowania w zakresie postępowania z dokumentami zawarte w kodeksie wykroczeń.

6.8. PRZEPISY WOJSKOWE

Numer		Tytuły tematów (zajęć)	Liczba godzin			Uwagi
			razem	z tego na zajęcia		
tematu	zajęć			Uczelnia	PJW	
1	2	3	4	5	6	7
1		Wybrane przepisy normujące przebieg służby wojskowej.		e-learning		
RAZEM						Z

Temat 1. Wybrane przepisy normujące przebieg służby wojskowej.
Zajęcia teoretyczne – w formie e-learningu.

CELE KSZTAŁCENIA:

W wyniku opanowania treści tematu słuchacz potrafi odnaleźć zasadnicze, źródłowe akty prawne związane z uwarunkowaniami pełnienia służby wojskowej.

ZAGADNIENIA:

Podstawowe akty prawne regulujące kwestie formalne związane z codziennym życiem żołnierza.

7. ZAKRES PROGRAMOWY REALIZOWANY PRZY POMOCY E-LEARNINGU-OBOWIĄZKOWY

Przedmiot	Bloki tematyczne	Nr	Zagadnienia / Zawartość Szkolenia
Regulaminy	Służba wewnętrzna jednostki wojskowej	1	1. Zadania i zasady organizacji służby wojskowej. 2. Pełnienie służby wewnętrznej. 3. Skład i zadania służb dyżurnych.
	Regulaminy wojskowe		1. Składanie meldunku i służbowe przedstawianie się. 2. Postępowanie dowódcy drużyny przy przedstawianiu podwładnego do raportu służbowego. 3. Zachowanie się żołnierza w różnych sytuacjach. 4. Zakres musztry zespołowej drużyny.

Kształcenie Obywatelskie	Miejsce i rola Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego. operacje stabilizacyjne wojska polskiego poza granicami państwa oraz wojskowa współpraca regionalna	2	1. Pojęcie bezpieczeństwa narodowego. 2. Organy odpowiedzialne za bezpieczeństwo międzynarodowe. 3. Udział Sił Zbrojnych RP w operacjach i misjach stabilizacyjnych poza granicami – historia i współczesność. 4. Współpraca Wojska Polskiego z innymi armiami. 5. Zasady współpracy regionalnej Wojska Polskiego.
	Konstytucyjne i ustawowe uwarunkowania pełnienia służby wojskowej. Prawa i obowiązki obywatelskie		1. Uwarunkowania pełnienia służby wojskowej. 2. Prawa i obowiązki obywatelskie.
Metodyka szkolenia wojskowego	Działalność szkoleniowo-metodyczna	3	1. Cele, istota i treść działalności szkoleniowo - metodycznej. 2. Zasady szkolenia (kształcenia). 3. Ogólna charakterystyka form działalności szkoleniowo – metodycznej prowadzonej na szczeblu plutonu. 4. Zajęcia instruktorsko-metodyczne i instruktażowo-metodyczne w procesie przygotowania zajęć programowych. 5. Rola instruktora (dowódcy drużyny) w realizacji kursu szkoleniowo-metodycznego. 6. Zakres odpowiedzialności szkoleniowo-metodycznej dowódcy drużyny. 7. Dokumentacja dowódcy drużyny (instruktora) do prowadzenia szkolenia w punkcie nauczania.
Szkolenie inżynieryjno - saperskie	Charakterystyka materiałów wybuchowych i środków zapalających. Przepisy bezpieczeństwa podczas prac minerskich	4	1. Wiadomości ogólne o materiałach wybuchowych. 2. Klasyfikacja i właściwości materiałów wybuchowych. 3. Środki zapalające stosowane w wojskowych pracach minerskich. 4. Przepisy bezpieczeństwa podczas prac minerskich.

Obrona przed bronią masowego rażenia	Obrona przed bronią masowego rażenia w pododdziale	5	1. Cel i zasady obrony przed bronią masowego rażenia. 2. Przedsięwzięcia obrony przed bronią masowego rażenia. 3. Realizacja przedsięwzięć OPBMR przed, w czasie i po wystąpieniu uderzeń BMR.
Łączność	Zasady organizacji łączności w pododdziale	6	1. Podział środków łączności i podział łączności pod względem funkcjonalnym. 2. Pojęcie kierunek i sieć radiowa.
Szkolenie strzeleckie	Teoria i zasady strzelania z broni strzeleckiej	7	1. Podstawowe pojęcia teorii strzału. 2. Zasady strzelania z broni strzeleckiej, wzory polowe. 3. Celowanie oraz podstawy celnego strzelania. 4. Wybór celownika i punktu celowania. Czynniki wpływające na celność strzelania. Wpływ błędów celowania na celność strzelania. 5. Charakterystyka celów oraz prowadzenie ognia z karabinka. 6. Poprawianie ognia w kierunku i donośności.
Ochrona informacji niejawnych	Ochrona informacji niejawnych w świetle obowiązujących przepisów	8	1. Zasady dostępu do informacji niejawnych. Klasyfikowanie dokumentów i materiałów niejawnych. 2. Sprawowanie nadzoru i kontroli nad ochroną informacji niejawnych. 3. Uregulowania w zakresie postępowania z dokumentami zawarte w kodeksie wykroczeń.

ZAKRES PROGRAMOWY REALIZOWANY PRZY POMOCY E-LEARNINGU-UZUPEŁNIAJĄCY

Przedmiotowy materiał e-learningowy przeznaczony jest zarówno dla studentów jak i wykładowców realizujący program szkolenia „Legii Akademickiej”. Informacje zawarte w zasobach e-learningowych pozwalają na poszerzenie wiedzy w danych obszarach tematycznych.

Przedmiot	Bloki tematyczne	Zagadnienia / Zawartość Szkolenia
Regulaminy	Regulaminy wojskowe	1. Regulamin ogólny. 2. Regulamin musztry.
Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	Profilaktyka i dyscyplina wojskowa	1. Prawa i obowiązki żołnierza. 2. Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna za naruszenie prawa i dyscypliny wojskowej. 3. Uprawnienia wojskowych organów porządkowych wobec żołnierzy służby czynnej.
Metodyka szkolenia wojskowego	Podstawy metodyki szkolenia	1. Działalność szkoleniowo-metodyczna. 2. Zasady szkolenia (kształcenia) wojskowego. 3. Formy i metody działalności szkoleniowo-metodycznej (szkolenia wojsk). 4. Instruktaż i jego znaczenie w przygotowaniu się do zajęć. 5. Dokumentacja szkoleniowa. Zabezpieczenie materiałowo-techniczne. 6. Zakres odpowiedzialności szkoleniowo-metodycznej.
Obrona przed bronią masowego rażenia	Sprzęt do rozpoznania skażeń	1. Przeznaczenie, budowa i zasada działania przyrządów rozpoznania skażeń chemicznych. 2. Przeznaczenie, budowa i zasada działania przyrządów rozpoznania skażeń promieniotwórczych. 3. Warunki bezpieczeństwa podczas posługiwania się środkami i sprzętem do pozorowania skażeń.

Obrona przed bronią masowego rażenia	Indywidualne środki ochrony przed skażeniami	1. Maski przeciwgazowe. + film instruktażowy – zakładanie. 2. Odzież ochronna. + film instruktażowy – zakładanie. 3. Pakiety do likwidacji skażeń. 4. Dawkomierze.
	Świece i granaty dymne	1. Charakterystyka taktyczno-techniczna granatów dymnych. 2. Charakterystyka taktyczno-techniczna świec dymnych. 3. Podstawowe zasady stawiania zasłon dymnych.
Szkolenie strzeleckie	Porządek podczas strzelań	1. Porządek podczas strzelań z broni strzeleckiej. 2. Ocena wyszkolenia. 3. Zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas strzelań. 4. Obowiązki osób funkcyjnych.
Terenoznawstwo	Nawigacja i terenoznawstwo	1. Ocena odległości „na oko”. 2. Określanie odległości. 3. Określanie odległości do znanych przedmiotów za pomocą linijki milimetrowej. 4. Określanie długości według szybkości dźwięku i błysku wystrzału. 5. Określanie odległości krokami. 6. Pomiar wysokości przedmiotów terenowych. 8. Istota orientowania się w terenie bez mapy. 9. Wykorzystanie przedmiotów orientacyjnych. 10. Określanie w terenie kierunków stron świata różnymi sposobami. 11. Busola (kompas) i jego wykorzystanie.

Międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych	Ogólne założenia	1. Główne założenia międzynarodowego prawa humanitarne konfliktów zbrojnych. 2. Międzynarodowy ruch czerwonego krzyża i czerwonego półksiężyca. 3. Cele wojskowe a obiekty cywilne oraz dobra i obiekty poddane szczególnej ochronie. 4. Ochrona rannych, chorych, personelu medycznego i duchownych. 5. Status kombatanta, ochrona i uprawnienia jeńców wojennych i innych osób zatrzymanych. 6. Ochrona ludności cywilnej, ochrona uchodźców. 7. Stosowanie MPHKZ w konfliktach międzynarodowych i nie międzynarodowych, kwestie stosowania praw człowieka w rejonie odpowiedzialności PKW. 8. Znaki ochronne i oznaczenia w międzynarodowym prawie humanitarnym konfliktów zbrojnych. 9. Ochrona dóbr kultury w świetle międzynarodowego prawa humanitarne konfliktów zbrojnych. 10. Zasady międzynarodowego prawa humanitarne konfliktów zbrojnych. 11. Wiarołomne metody prowadzenia działań zbrojnych.
---	------------------	--

8. WSKAZÓWKI ORGANIZACYJNO – METODYCZNE

1. W zajęciach teoretycznych szeroko wykorzystać środki dydaktyczne (materiały poglądowe, prezentacje, modele, foliogramy, filmy szkoleniowe).
2. Wykorzystywać nabytą przez słuchaczy wiedzę z modułu podstawowego.
3. Cele szkolenia osiągnąć przez:
 - zapewnienie wysokiego poziomu organizacyjnego i merytorycznego zajęć oraz stosowanie właściwej struktury przekazu.
4. Samokształcenie słuchaczy realizować w oparciu o szkolenia e-learningowe oraz wskazaną literaturę.

9. WYKAZ LITERATURY WSPOWAGAJĄCEJ REALIZACJĘ PROCESU KSZTAŁCENIA

REGULAMINY SZ RP

- 1) Regulamin ogólny SZ RP, sygn. Szt. Gen. WP 1664/2014.
- 2) Regulamin musztry SZ RP, sygn. Szt. Gen. WP 1427/94.
- 3) Nauczanie regulaminu ogólnego i musztry, sygn. Szkol784/96. Podręcznik metodyczny.

PROFILAKTYKA I DYSCYPLINA WOJSKOWA

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2) Ustawa z dnia 9 października 2009 roku o dyscyplinie wojskowej, Dz. U. z 2009 r., Nr 190, poz. 1474 z późn. zm.
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jednolity).
- 4) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 grudnia 2009r. w sprawie wykonywania kar i środków dyscyplinarnych, Dz. U. z 2009r., Nr 223, poz. 1782.
- 5) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 8 lutego 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania dyscyplinarnego, Dz. U. z 2010r., Nr 24, poz. 121.
- 6) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 marca 2010r. w sprawie dokumentacji i ewidencji dyscyplinarnej, Dz. U. z 2010 r. Nr 65, poz. 415.
- 7) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 kwietnia 2010r. w sprawie dyscyplinarnych środków zapobiegawczych.
- 8) Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 czerwca 2010r. w sprawie wyróżniania żołnierzy, byłych żołnierzy oraz pododdziałów, oddziałów i instytucji wojskowych, Dz. U. z 2010 r. Nr 124, poz. 841.
- 9) Kodeks Karny – część wojskowa.
- 10) Metodyka szkolenia żołnierzy z przedmiotów Kształcenie Obywatelskie oraz Profilaktyka i dyscyplina wojskowa. (Załącznik do decyzji Nr 436/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 grudnia 2009 r.)

TAKTYKA

- 1) Podręcznik walki pododdziałów zmechanizowanych (pluton, drużyna).” Warszawa 2000. DWLąd. 26/2000.
- 2) Regulamin działań wojsk lądowych, DWLąd 115/2008.
- 3) Regulamin działań taktycznych wojsk zmechanizowanych i pancernych (pluton – batalion – kompania), Warszawa 2009, DWLąd., Wew. 134/09.
- 4) Normy szkoleniowe na osiągnięcie zdolności do działania oraz gotowości do realizacji zadania dla żołnierzy i pododdziałów zawodowych, Szkol.849/2012.
- 5) Zbiór znaków i skrótów wojskowych, Szt. Gen. 1561/2004.

SZKOLENIE STRZELECKIE

- 1) Program strzelań z broni strzeleckiej, Szkol. 857/2012.
- 2) Normy szkoleniowe na osiągnięcie zdolności do działania oraz gotowości do realizacji zadania dla żołnierzy i pododdziałów zawodowych, Szkol.849/2012.
- 3) Uzupełnienie nr 1 do programu strzelań z broni strzeleckiej.
- 4) Instrukcja piechoty: Granaty ręczne, Szkol. 161/6.
- 5) Metodyka szkolenia strzeleckiego, Szkol. 730/89.
- 6) System szkolenia z walki i bezpiecznego posługiwania się bronią. DWład., wew. 187/2011.
- 7) Teoria strzału, Szkol. 348/70.
- 8) Poradnik metodyczny do szkolenia ogniowego, Szkol. 891/2014.
- 9) Urządzenia treningowe i pomoce w szkoleniu ogniowym pododdziałów piechoty i czołgów, Szkol. 779/95.

KSZTAŁCENIE OBYWATELSKIE

- 1) Jerzy Kajetanowicz, Wojsko Polskie w systemie bezpieczeństwa państwa 1945-2010, Częstochowa 2013.
- 2) Jerzy Kajetanowicz, Polskie wojska operacyjne w systemie bezpieczeństwa państwa 1990-2010, Warszawa 2013.
- 3) Jarosław Zieliński, Bezpieczeństwo wewnętrzne wobec globalizacji, Problemy bezpieczeństwa wewnętrznego i bezpieczeństwa międzynarodowego, pod redakcją Krzysztofa M. Księżopolskiego, Wyższa Szkoła Administracyjno-Społeczna, Warszawa 2009.

SZKOLENIE INŻYNIERYJNO-SAPERSKIE

- 1) Prace minerskie i niszczenia, Inż. 572/94.
- 2) Podręcznik saperski dla wszystkich rodzajów wojsk i służb, Inż. 534/89.
- 3) Budowa i pokonywanie zapór inżynierskich, Inż. 570/93.

OBRONA PRZED BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA

- 1) OPBMR w operacjach połączonych DD/3.8 (A), Szkol. 869/2013.
- 2) Poradnik metodyczny do szkolenia żołnierzy i pododdziałów z OPBMR, DWład. Wewn. 182/2011.
- 3) Instrukcja o szkoleniu z OPBMR w SZ RP, Chem. 397/2006.

POWSZECHNA OBRONA PRZECIWLOTNICZA

- 1) Instrukcja o powszechnej obronie przeciwlotniczej w Siłach Zbrojnych PR Wojska OPL 227/2013.

ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE

- 1) Dyrektywa AD 85-5.
- 2) Opieka nad rannym w warunkach pola walki, MON Inspektorat Służby Zdrowia Zdr. 248/2012.
- 3) Encyklopedia pierwszej pomocy, redakcja B. Łyszkowska, Bellona, Warszawa 2010 r.

TERENOZNAWSTWO

- 1) Topografia Wojskowa, Szt. Gen. 1124/89.

OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH

- 1) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228
- 2) Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, Dz. U. 2014 r. poz. 1414.

PRZYWÓDZTWO WOJSKOWE

- 1) Praszkowski M., Kultura Języka, Poznań 2000 WSO – S.C. wewn. 70/2000.
- 2) Witkowski J., Komunikacja w pododdziale. Sztuka skutecznego porozumiewania się, Gdynia 2007, AMW wewn. 1093/2007.
- 3) Sobański Z., Psychologia wojskowa, Poznań 2000 WSO - SC wewn. 73/2000.
- 4) Bieniok H. i wsp, Metody sprawnego zarządzania, Agencja Wydawnicza „Placet”, 2001.
- 5) Cialdini R., 1994: Wywieranie wpływu na ludzi, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
- 6) Chełpa S., Witkowski T., 1999: Psychologia konfliktów, Oficyna Wydawnicza „Unus”, Warszawa.

PRZEPISY WOJSKOWE

- 1) Ustawa z dnia 11 września 2003r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (tekst jednolity).
- 2) Ustawa o z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej - tekst jednolity.
- 3) Konstytucja RP.
- 4) Kodeks Karny.

ŁĄCZNOŚĆ

- 1) Przepisy Korespondencji w Systemach Łączności Radiowej SZRP – łączn. 1024/2014.